

برنامه وزیر پیشنهادی کشور
«احمد وحیدی»

جهت ارائه به مجلس شورای اسلامی

مرداد ۱۴۰۰

به وزیرای کشور در طول تاریخ آینده توصیه می‌کنم که در انتخاب
استادان را با دقت کنند اشخاص **لا اوتی، متدین، مستهد، حافل و سازگار**
با مردم انتخاب نمایند، تا آرامش در کشور هر چه بیشتر حکم فرماید.

وصیت‌نامه سیاسی امام خمینی (ره)

آن مسیری که کشور را، ملت را به حقوق اساسی خودش می‌رساند، کشور را در جایگاه اساسی خود
قرار می‌دهد، **تسک به ارزش‌های اساسی انقلاب** است.
کلید اصلی، اینجا است: **حضور مردم** در همه‌ی مسائل، حل‌کننده‌ی مشکلات است...
حضور مردم هیچ جایگزین دیگری ندارد؛ **هنر اصلی انقلاب** هم همین بود؛ که جمهور مردم را از
یک مجموعه و توده‌ی متفعل و مصرفی و فاقد یک نگاه ملی و عمومی، تبدیل کرد به یک مجموعه‌ی
پرانگیزه، علاقه‌مند، همت‌دار، هدف‌دار، آرمان‌خواه، و وارد میدان کرد.

بیانات در مراسم تقدیم حکم سیزدهمین دوره ریاست جمهوری اسلامی ایران

فهرست مطالب

مقدمه

آشنایی با وزیر پیشنهادی کشور

مبانی و راهنمای قانونی

مبانی و راهنمای گفتمانی

موضوعات محوری

چشم‌انداز

راهبردها و رویکردهای کلان

رئوس برنامه‌های اجرایی

الف: حوزه سیاسی

ب: حوزه اجتماعی

ج: حوزه اقتصادی

د: حوزه امنیتی - انتظامی

ه: حوزه عمرانی (شهرها و روستاها)

و: حوزه مدیریت بحران

ز: حوزه هویت و ثبت احوال

ح: حوزه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار

مقدمه

پیروزی انقلاب اسلامی ایران در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، پیروزی گفتمانی خداباور و تلاش مردمی ستم‌کشیده در برابر استبداد و استعمار بود. مردمی که به پیروی از امام راحل (ره) مصمم بودند تا «امر معنوی» را در حیات اجتماعی-سیاسی بگسترانند و «آزادی» و «عدالت» را همراه با «استقلال» تبدیل به ایده «حکمرانی» کنند. بر همین مبنا نیز حکیم فرزانه امام خامنه‌ای (حفظه اله) پرچم «مردم‌سالاری دینی» را مثابه ارزش بنیادین حکمرانی برافراشته تا حق تعیین سرنوشت مردم در «انتخابات» به‌عنوان مهم‌ترین مؤلفه نهادسازی در «نظام انقلابی» متجلی گردد. «عقلانیت، عدالت و معنویت» مهم‌ترین شاخص‌های این نظام انقلابی است که با حرکت در جهت «پیشرفت و عدالت» رو به سوی افق‌های متعالی تحقق «تمدن نوین اسلامی» دارد.

نظام جمهوری اسلامی ایران در چهل سال نخست، متکی بر عقلانیت انقلابی با «ایستادگی روزافزون در برابر قلدوران و زورگویان و مستکبران جهانی» ثبات سیاسی و امنیت ملی را تأمین کرده و موفقیت‌های بزرگی در «سنگین کردن کفه عدالت در تقسیم امکانات عمومی»، «به اوج رسانیدن مشارکت مردمی»، «پیشرفت علم و فناوری» و «ایجاد زیرساخت‌های حیاتی، اقتصادی و عمرانی کشور» داشته است. با این حال انتخاب مردم در ۲۸ خرداد ۱۴۰۰ گویای شدت یافتن «فاصله میان واقعیت‌ها و آرمان‌ها» و ناکامی مدیریت تقلیل‌گرای مبتنی بر «اعتماد به غرب» بوده است. رویکردی که با «بی‌توجهی به فرصت طولانی فرصت‌های مادی کشور» منجر به تضعیف «اعتماد به نفس ملی» و بروز نارضایتی‌های اجتماعی در داخل شده و با بالا بردن امکان تحریم شوندگی در تشویق دشمنان خارجی برای تحمیل تحریم‌های اقتصادی ظالمانه بر ملت ایران مؤثر بوده است.

توجه و ابتدای تمامی سیاست‌ها بر اساس «نظریه نظام انقلابی» مهم‌ترین بایسته برای دولت آتی با شعار محوری «دولت مردمی، ایران قوی» خواهد بود. هدف این حرکت «تحقق الگوی حکمرانی و نظام انقلابی»، مبنای حرکت؛ «دین‌باوری» در عرصه‌های فرهنگی-اجتماعی، راهبرد حرکت «پیشرفت درون‌زا» با «به اوج رسانیدن مشارکت عمومی» و بازگشت به «شعارهای فطری و درخشان انقلاب» مهم‌ترین الزام می‌باشد تا در نهایت حرکت «سربلندی ایران» حاصل آید. از جمله دیگر الزامات اساسی در بیان حضرت آیت اله رئیسی ریاست محترم جمهور نیز؛ نگاهی متوازن در تمامی حوزه‌ها، نگرش اجتماعی فراگیر به همه شهروندان بدون تبعیض، فوریت مبارزه با فساد و ناکارآمدی، مردمی و جهادی بودن مدیران، حمایت از اقشار محروم، جهش تولید و تقویت کسب‌وکار است.

در این میان وزارت کشور به‌عنوان متولی «امور داخلی»، مهم‌ترین نهادی است که بایستی از یکسو با تحقق «حکمرانی عمومی متعالی» و هماهنگ‌سازی «حکمرانی‌های تخصصی»، «مسابقه خدمت‌رسانی» در کشور را تسهیل نماید و از سوی دیگر نقطه وصل میان حاکمیت سیاسی، تشکل‌های مدنی و آحاد ملت باشد تا هدف «به مشارکت طلبدن آگاهانه مردم در امور سیاسی-اجتماعی» را تحقق بخشد. لذا وزارت کشور در موقعیتی فرابخشی، تنظیم‌کننده و «راهبر شبکه‌ای» دولت قرار می‌گیرد که بایستی با

ارتقای «**سرمایه اجتماعی**» در جهت تحقق پیشرفت هم‌جانبه در کشور بکوشد.

توجه به عرصه‌های حکمرانی عمومی کشور نظیر؛ برگزاری انتخابات، ساماندهی مشارکت و حمایت از آزادی‌های مشروع سیاسی، رسیدگی به امور شهروندان، کنترل تردهای مرزی، برقراری انتظام عمومی، محافظت از مرزها، مدیریت بلایا و بحران‌های طبیعی، خدمات شهری-محلی (شهرداری‌ها و دهیاری‌ها)، تمشیت امور نهادهای مدنی (احزاب، رسانه‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد، اجتماعات و...)، نقش آفرینی فعال در برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای و... نشان از اهمیت این وزارت‌خانه در ساختار سیاسی کشور دارد. شبکه گسترده استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، شهرداری‌ها، بخش‌داری‌ها و دهیاری‌ها نیز از جمله مهم‌ترین ابزار برای استقرار سیاست عمومی دولت است.

به همین جهت نگاه راهبردی و تحول‌آفرین به این وزارت‌خانه به‌عنوان «**کارگزار میاندار**» در عرصه داخلی، می‌تواند یکی از مهم‌ترین پیشران‌های پیشرفت ملی و ارتقا امنیت پایدار-جامعه‌محور در مسیر اهداف ترسیم‌شده در اسناد بالادستی و منویات مقام معظم رهبری باشد. ماهیت میانداری وزارت کشور مستلزم ایفای نقش‌های مهمی از جمله رهبری و مدیریت شبکه، طراحی و برنامه‌ریزی، هماهنگی اجرایی، پایش و نظارت می‌باشد. به‌ویژه اینکه چالش‌های چندبعدی کنونی جز از طریق ساختار حکمرانی شبکه‌ای و نیز شایسته‌گزینی بر اساس شاخص‌های جهادی امکان‌پذیر نخواهد بود. این چنین است که رهبر فرزانه انقلاب اسلامی درباره وزارت کشور فرموده‌اند: «**وزارت کشور، وزارت مادر است و هیچ دستگاه اداری، دولتی، به جامعیت آن نداریم.**»

برنامه پیش‌رو، مبتنی بر نگرشی «اقتصادی-اجتماعی» در تحقق «**امنیت پایدار**» و «**پیشرفت ملی عدالت‌محور**» با لحاظ داشتن «**اقتضائات بومی-محلی**» در نقاط مختلف جغرافیایی کشور و با رویکردی «مشارکت‌محور» در حوزه سیاسی و ارتقای «**سرمایه اجتماعی**» می‌کوشد در راستای اقامه «**بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی**»، به بازتعریف راهبردها و پیشنهاد برنامه‌های اجرایی بپردازد. بر همین اساس پس از مقدمه این برنامه:

- در بخش نخست؛ به مبانی و راهنمای قانونی این سند در ۳ سطح؛ اسناد بالادستی، سیاست‌های کلان و قوانین عادی پرداخته خواهد شد.
- در بخش دوم؛ با طرح خلاصه‌ای از رهنمودهای امامین انقلاب اسلامی، مبانی و راهنمای گفتمانی تشریح می‌گردد.
- در بخش سوم؛ اصلی‌ترین مسائل و موضوعات محوری در حوزه‌های مختلف مرتبط با وزارت کشور ارائه می‌گردد.
- در بخش چهارم؛ بر اساس سند چشم‌انداز کشور و نیز بیانیه گام دوم انقلاب، چشم‌انداز ترسیم‌شده برای وزارت کشور تبیین می‌گردد.
- در بخش پنجم؛ راهبردها و رویکردهای کلان برای تحقق چشم‌انداز می‌آید.
- در بخش ششم؛ رئوس برنامه‌های اجرایی پیشنهادی برای وزارت کشور به تفکیک در حوزه‌های مختلف ارائه می‌شود.

آشنایی با وزیر پیشنهادی کشور

معرفی:

امد ومیدی

- ❖ عضو هیئت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی
- ❖ کارشناسی مهندسی برق الکترونیک از دانشگاه پلی تکنیک (امیرکبیر) تهران
- ❖ کارشناسی ارشد مهندسی صنایع از دانشگاه علم و صنعت ایران
- ❖ دکتری تخصصی مدیریت راهبردی از دانشگاه عالی دفاع ملی

پیشینه اجرایی:

۱. رئیس دانشگاه عالی دفاع ملی، به مدت حدوداً ۵ سال
۲. رئیس مرکز تحقیقات راهبردی دفاعی، به مدت حدوداً ۳ سال
۳. عضو هیات امنای آستان قدس رضوی به مدت ۳ سال
۴. عضو شورای راهبردی روابط خارجی، به مدت حدوداً ۸ سال
۵. رئیس کمیسیون سیاسی، دفاعی- امنیتی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام به مدت ۲۰ سال
۶. عضو کمیسیون های سیاسی، دفاعی- امنیتی و اقتصادی مجمع تشخیص مصلحت نظام، به مدت حدوداً ۹ سال
۷. عضو هیئت عالی نظارت بر مسن اجرای سیاست های کلی نظام به مدت حدوداً ۴ سال
۸. عضو حقیقی مجمع تشخیص مصلحت نظام به مدت حدوداً ۹ سال
۹. وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، به مدت ۴ سال
۱۰. معاونت طرح و برنامه و امور بین الملل وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، به مدت ۴ سال
۱۱. فرماندهی نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به مدت حدوداً ۸ سال
۱۲. از مسئولان سپاه پاسداران، در طول دوران دفاع مقدس، به مدت حدوداً ۱۰ سال

مبانی و راهنمای قانونی

الف: اسناد بالادستی و چشم‌اندازهای قانونی

اهداف، حوزه وظایف و مأموریت‌های وزارت کشور را می‌توان در چارچوبی از قوانین از اسناد بالادستی تا قوانین عادی ترسیم نمود. این مبانی قانونی تصریح بر نقش محوری این وزارت خانه در ساختار شبکه‌ای حکمرانی کشور دارد.

عنوان	سطح
اسناد بالادستی	قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
	سند چشم‌انداز ۱۴۰۴
	بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
سیاست‌های کلی نظام	سیاست‌های کلی «انتخابات»
	سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ج.ا.ا.
	سیاست‌های کلی «برنامه ششم توسعه»
	سیاست‌های کلی در امور مسکن
	سیاست‌های کلی «جمعیت»
	سیاست‌های کلی در حوزه علم و فناوری
	سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی»
	سیاست‌های کلی در حوزه محیط زیست
قوانین موضوعی مصوب مجلس شورای اسلامی	سیاست‌های کلی «نظام اداری»
	سیاست‌های کلی نظام در امور شهرسازی
	سیاست‌های کلی «حمل و نقل»
	سیاست‌های کلی در امور پدافند غیرعامل
	سیاست‌های کلی «سرمایه گذاری»
	سیاست‌های کلی «آمایش سرزمین»
	قانون انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری
	قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی
	قانون شفافیت و نظارت بر تأمین مالی فعالیت‌های انتخاباتی در انتخابات مجلس
	قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری
قانون مدیریت بحران کشور	
مصوبات شوراهای عالی	قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی
	قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
	قانون ارتقاء و سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد
	قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور
	شورای عالی انقلاب فرهنگی
	شورای عالی امنیت ملی
	شورای عالی اداری

ب: سرفصل وظایف و مأموریت‌های اصلی وزارت کشور

- ❖ تلاش در جهت تحقق و توسعه آزادی‌های سیاسی و اجتماعی در چارچوب قانون اساسی و سایر قوانین کشور و تأمین توسعه سیاسی و اجتماعی پایدار و ارتقاء سطح مشارکت عمومی
- ❖ زمینه‌سازی برای فعالیت مطلوب احزاب و تشکل‌های سیاسی و مردم‌نهاد و نظارت بر فعالیت آن‌ها
- ❖ هدایت و راهبری و پشتیبانی شوراهای اسلامی و نظارت بر فعالیت آن‌ها
- ❖ تأمین و حفظ امنیت داخلی و استقرار نظم و آرامش در کشور و ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های اطلاعاتی، انتظامی و نظامی و حفاظت از مرزها
- ❖ اجرای سیاست‌های عمومی دولت به منظور پیشبرد برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و عمرانی
- ❖ هماهنگی در جهت توسعه امور عمرانی شهرها و روستاها و هدایت و پشتیبانی فنی-اجرایی شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مربوط به آن‌ها
- ❖ ایجاد نظام مطلوب تقسیمات کشوری
- ❖ هماهنگی و هدایت استانداران برای تحقق سیاست‌های عمومی و برنامه‌های دولت
- ❖ نظارت بر اداره امور مناطق کشور از طریق استانداران، فرمانداران، بخشداران و دهیاران
- ❖ سیاست‌گذاری، راهبری و نظارت بر امور مربوط به اتباع و مهاجرین خارجی
- ❖ برنامه‌ریزی به منظور انجام امور انتخابات
- ❖ تمشیت امور نیروی انتظامی
- ❖ برنامه‌ریزی و اعمال مدیریت در جهت رفع بحران‌های ناشی از حوادث طبیعی و سوانح غیرمترقبه
- ❖ شناسایی و تعیین هویت ایرانیان

مبانی و راهنمای گفتمانی

الف: رهنمودهای امامین انقلاب اسلامی

- ❖ فرماندارها، استاندارها، وزارتخانه‌ها، همه این‌ها یک وجهه‌ای می‌خواهند. وجهه‌ای که ما می‌خواهیم خدمت به ملت، خدمت به اسلام است. (بیانات امام خمینی در دیدار با مسئولان وزارت کشور ۱ دی ۱۳۶۱)
- ❖ سفارش کرده‌ام و سفارش و تأکید هم می‌کنم که باید تلاش شود فقر و بی‌عدالتی و تبعیض که میراث طواغیت گذشته است، در این کشور ریشه‌کن شود. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت هفتم)
- ❖ در شرایط متهیج و متشنج سیاسی، آسان‌ترین کارهای جاری هم دشوار خواهد شد. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت هشتم)
- ❖ وظیفه‌ی دولت عدالتمدار، توجه ویژه به قشر محرومین است. عدالت را نباید تندروی و مخالفت با شیوه‌های علمی دانست. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت نهم)
- ❖ برنامه‌ریزی کمک خواهد کرد که مردم بتوانند به آنچه که در پیش روی آنهاست، اعتماد کنند؛ بتوانند در مورد پیشرفت کشور قضاوت کنند. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت دهم)
- ❖ هرچه می‌توانیم، باید به استحکام ساخت داخلی قدرت پردازیم؛ هرچه می‌توانیم، در درون، خودمان را مقتدر کنیم؛ دل به بیرون نبندیم. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت یازدهم)
- ❖ یکی از نکاتی که بنده اصرار دارم تکرار کنم و نگذارم از ذهن کسی بیرون برود، حضور دشمن و ترفندهای دشمن است... به میان مردم بروید، با مردم بی‌واسطه مرتبط بشوید، از مردم بشنوید. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت دوازدهم)
- ❖ دولت به معنای واقعی کلمه با مردم، در کنار مردم، در میان مردم باشند. مردم یعنی همه‌ی مردم؛ بدون امتیازهای طبقاتی و گروهی. البته حضور در میان مردم نباید افراد را از ارتباط با نخبگان غافل کند. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت سیزدهم)
- ❖ دولت باید مظهر وفاق باشد. بعضی از این تغایرهای موهومی را که در بین مردم وجود دارد، بایستی با نگاه وفاق آمیز و نگاه ملاحظت به عموم مردم این توهمات را تضعیف کرد. (بیانات مقام معظم رهبری در مراسم تنفیذ دولت سیزدهم)
- ❖ استاندار در استان نقش نخست‌وزیر را دارد. کار نخست‌وزیر فقط هماهنگی نیست. کار اساسی حفظ استان و پیشرفت استان و گنجاندن استان در پازل تحرک و توسعه و آبادانی کل کشور است. استان شما باید در جای خودش قرار گیرد تا این نقشه پُر شود. بنابراین حضور و فعالیت و تلاش جدی شما در استان، فراتر از همه امواج زودگذر سیاسی و غیرسیاسی است. (بیانات در دیدار با استانداران کل کشور ۲۲ دی ۱۳۸۲)

ب: گزاره‌های گفتمانی

- ❖ دولت تراز انقلاب اسلامی از منظر کارکرد و ساختار دولت به طراحی فرآیندهایی نیازمند است که عبارت‌اند از: **دولت ظرفیت‌ساز، دولت هویت-مبنا، دولت عدالت‌محور و دولت شهروندمدار- نهاد‌گرا.**
- ❖ نقش دولت در حکمرانی متعالی به صورت سیاسی (**مشارکت فراگیر**)، اقتصادی (**تسهیل‌کنندگی**)، اجتماعی (**خدمت‌بهینه و ارتقای سرمایه اجتماعی**) و فرهنگی (**همبستگی ملی**) است.
- ❖ گرانیگاه کارکردی وزارت کشور تحقق «**جامعه امن**» درون مرزهای ملی است. ضروری است که این کارویژه مطابق رهنمودها و راهکارهای عینی و عملیاتی رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم، تبیین و عملیاتی شود.
- ❖ مهم‌ترین اصل در جهت تحقق جامعه امن، نگرش موسع به مقوله امنیت و محوریت دادن به «**امنیت اجتماعی**» است. در این نگاه، امنیت، ایجابی، مثبت، فراگیر و مبتنی بر «**رضایت‌مندی**» شهروندان است.
- ❖ باور و پایبندی به «**هویت ملی (ایران-اسلامی)**» با تمامی **تکثرهای قومی-مذهبی** آن به عنوان مبنای حفظ **همبستگی ملی**، مهم‌ترین اصل فرهنگی مدنظر وزارت کشور در سیاست‌گذاری‌ها است.
- ❖ «**حکمرانی شبکه‌ای و دانش‌بنیان**» از اقتضائات اساسی مدنظر وزارت کشور خواهد بود.
- ❖ وزارت کشور بایستی؛ در تحقق «**جامعه امن**» بر جلب حداکثری «**مشارکت عمومی**» با شاخص آگاهانه، مسئولانه و قانونی بودن تمرکز کند. در این میان توجه به ارتقای «**سرمایه‌های اجتماعی**»، اصل اساسی خواهد بود.
- ❖ **رویکرد مشارکت‌محور** در حوزه «**سیاسی**» راهنمای مهمی برای وزارت کشور خواهد بود. از این منظر فراتر از رونق فصلی انتخابات، بایستی به **قاعده‌مند سازی رقابت‌های سیاسی** در کشور، ارتقای احزاب سیاسی و فرهنگ سیاسی مشارکتی توجه اساسی نمود.
- ❖ «**تأمین آزادی‌های مشروع**» با زنجیره مفهومی موسع آن، از جمله آزادی بیان در محدوده قوانین، فعالیت احزاب و رسانه‌ها، پیش شرط شکوفایی استعدادهای جامعه است به گونه‌ای که با «**تقویت اعتماد**» آنان بتوان از حق تعیین سرنوشت به‌مثابه موتور محرکه پیشرفت، همبستگی عمومی و ارتقای «**سرمایه اجتماعی**» استفاده نمود.
- ❖ پیشرفت کشور از طریق ارائه «**الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت**» با شاخص‌های «**همه‌جانبگی**» (توجه همزمان به توسعه اقتصادی، سیاسی، اجتماعی فرهنگی و امنیتی از یکسو و اهتمام جدی به چهار سطح: ملی، منطقه‌ای، استانی و توسعه محلی و روستایی از سوی دیگر)، لحاظ داشتن «**اقتضائات بومی-محلی**» و «**مردمی کردن اقتصاد**» ممکن خواهد بود. وزارت کشور در پیشبرد این نگرش در برنامه‌ریزی پیشرفت منطقه‌ای، بایستی به **محرومیت‌زدایی و توسعه استان‌ها** سرعت قابل قبول بخشد.
- ❖ استفاده به‌هنگام از «**ظرفیت‌های انسانی امیدبخش**» به‌ویژه «**نسل جوان**» در سطوح مدیریتی شرط لازم برای

پیشرفت کشور است. این مهم با بهره‌گیری توأمان از عقلانیت در بازسازی شیوه‌های حکمرانی، به‌کارگیری ظرفیت‌های اجتماعی، جوان‌گرایی و عملکرد مؤمنانه انقلابی - جهادی به واقعیت خواهد پیوست.

❖ «وزارت کشور به‌مثابه میاندار دولت» بایستی؛ حکمرانی پاک، مبارزه با تبعیض و فساد، تأمین کرامت و معیشت شهروندان، عدالت، و پیشرفت همه‌جانبه را به‌عنوان مهم‌ترین پیش‌شرط تحقق «زندگی خوب» مبتنی بر اخلاق، معنویت و کرامت شهروندان را متبلور نماید.

❖ با «شفاف‌سازی حداکثری» در کشور می‌توان انتظار داشت که؛ شتاب‌گیری حرکت انقلاب اسلامی مبتنی بر «وفاق اجتماعی» در یک جامعه سالم و پرنشاط آغاز شده و با بهره‌برداری حداکثری از «فهرست طولانی فرصت‌های مادی کشور» تمامی مشکلات تحریمی، اقتصادی و ... نیز از پیش‌رو برداشته شود.

❖ در برابر فشارهای تحریمی دشمن دست‌یابی به «بازدارندگی اقتصادی فعال» برای عبور از تکانه‌های کنونی اقتصاد و «آسیب‌های اجتماعی فوری»، ضمن ارتقای «احساس عدالت» در کشور مهم‌ترین هدف عملیاتی پیشروی دولت آتی است که در اینجا نقش وزارت کشور به‌واسطه کارکرد هماهنگی و میانداری در قالب «رفع موانع تولید» حائز اهمیت است.

❖ در سطح مدیریتی و انتخاب مدیران، شاخص‌های تلفیقی- ترکیبی مبتنی بر همگرایی تعهد و تخصص بایسته اساسی است:

- باور و پایبندی به اصول و آرمان‌های انقلاب اسلامی و تلاش برای تحقق و بسط حداکثری آن‌ها در جامعه در چارچوب رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی

- ضرورت وجود توان هماهنگ‌سازی و مدیریت فرابخشی در راستای تحقق پیشرفت و امنیت پایدار

- ضرورت دارا بودن نگرش اجتماعی در سیاست‌های امنیتی، توسعه اقتصادی و ...

- نگرش قوی اقتصادی، باورمندی به توسعه درون‌زا با فعال‌سازی ظرفیت‌های بومی برای پیشبرد هدف رفع موانع تولید

- مردم‌داری، ساده‌زیستی و پرهیز از اشرافی‌گری و تجمل‌گرایی

- رویکرد انقلابی، جهادی و راهبردی برای حل مشکلات و ایجاد تحول

- پاکدستی و مبارزه قاطعانه با فساد و مهم‌تر از آن بسترهای فسادخیز

- دغدغه مندی در صیانت از کرامت شهروندان

- حمایت از نظارت عمومی و توسعه شفافیت

- به‌کارگیری و بهره‌مندی حداکثری از جوانان و نخبگان در امور مدیریتی و اجرایی

- بسط عدالت و آزادی در جامعه و مقابله با تبعیض

- ترجیح منافع و مصالح ملی بر منافع گروهی و جناحی در تصمیمات و اقدامات

موضوعات محوری

اول: اقتصاد و معیشت

شاید به جرات بتوان گفت، توجه به مقوله اقتصاد و معیشت، از مهم‌ترین دغدغه‌های جاری کشور است که تأثیر مستقیم بر امنیت پایدار دارد. چنان که مقام معظم رهبری در این خصوص می‌فرمایند «بدون یک اقتصاد قوی، نه به یک عزت مستمری خواهیم رسید، نه به یک امنیت مستمری خواهیم رسید» علاوه بر تحریم‌های ظالمانه اعمال‌شده بر کشور، شیوع کرونا و ضرورت اعمال قرنطینه در قله‌های بیماری، بسیاری از کسب‌وکارها را تحت تأثیر قرار داده و برخی از انواع کسب‌وکار را به آستانه ورشکستگی رسانده است. بدین ترتیب، بیش از هر زمان دیگری تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور مکلف به استفاده حداکثری از توان خود در حل مسائل معیشت و رفع موانع کسب‌وکارها و تولید می‌باشند. با عنایت به آنچه ذکر گردید وزارت کشور به‌عنوان یک نهاد حاکمیتی و کارگزار میان‌دار از طریق هماهنگی با سایر ستادها و کارگروه‌های مربوطه و نیز با بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های قانونی خود در گستره کشور، می‌تواند نقشی مؤثر در این حوزه ایفا نموده و با اتخاذ رویکرد مناسب، در رفع مشکلات کنونی کشور نقش‌آفرینی نمایند. تلاش در راستای حمایت از بنگاه‌های اقتصادی و کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از همه‌گیری کرونا، کمک به جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به‌واسطه اتخاذ تدابیر مناسب، بسترسازی جهت توسعه کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها، توجه به اقتصاد مرز و استفاده حداکثری از توان بازارچه‌های مرزی از طریق تقویت همکاری‌های مشترک با کشورهای همسایه، اهتمام در راستای مبارزه با فساد اداری به‌عنوان ابزاری مؤثر در حمایت از کسب‌وکارها، پیشنهاد در راستای رفع قوانین و مقرراتی که از موانع تولید و صادرات می‌باشند و تدوین اسناد راهبردی اقتصادی در استان‌های کشور بر اساس ظرفیت‌های ذاتی و موجود منطقه‌ای، بخشی از اقداماتی است که با تعامل تمامی سازمان‌ها و نهادهای دخیل در حوزه اقتصادی کشور می‌توانند به حل چالش‌های اقتصادی یاری رسانند.

دوم. تقویت سرمایه اجتماعی

ارتقای شاخص‌های سرمایه اجتماعی بر اساس اعتماد، امید و مشارکت از جمله مهم‌ترین موضوعات کنونی کشور است. چه اینکه جامعه پراکنجه و با پشتکار در صورت حرکت هم‌جهت و هماهنگ می‌تواند پیشران اصلی رشد و پیشرفت کشور باشد. به‌ویژه در جامعه جوان ایران اسلامی بایستی بر تقویت این سرمایه‌های اجتماعی تمرکز جدی نمود. در مقابل نیز بایستی آسیب‌های اجتماعی را به‌عنوان یکی از مسائل اساسی موردتوجه قرار داد. همانگونه که مقام معظم رهبری تأکید نموده‌اند، «به مسئله

آسیب‌های اجتماعی در سطح کشور می‌بایست به گونه‌ای نگاه نماییم که اگر این مسئله در داخل خانواده خود ما بود، بدان آن گونه نگاه می‌کردیم» بدین ترتیب تمامی سیاست‌گذاری‌ها می‌بایست در عین توجه به ارتقای سرمایه اجتماعی، در بخش‌های آسیب‌پذیر جامعه با هدف کاهش و نهایتاً رفع ناهنجاری‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی صورت پذیرد. استفاده از ظرفیت نهادهای مردمی و همچنین به صحنه کشاندن توان نخبگی کشور خصوصاً اندیشمندان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه و نیز اندیشکده‌ها می‌تواند در ترسیم وضعیت مطلوب و راهکارهای دستیابی به آن از اهمیت بالایی برخوردار باشد. آنچه بدیهی است اجرای عملیاتی برنامه ارتقای سرمایه اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی تنها با اتصال حلقه‌های اجرایی و جامعه هدف ممکن می‌گردد. آسیب‌هایی نظیر: حاشیه‌نشینی، طلاق، مفاسد اخلاقی و اجتماعی، مواد مخدر، اعتیاد و وجود کودکان کار نیازمند مدیریت مؤثر، بهره‌گیری از مشارکت فعال مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد و هماهنگی و همکاری مؤثر تمامی نهادهای ذی‌ربط در این حوزه خواهد بود. در این راستا، انجام پژوهش‌های راهبردی، دیده‌بانی و رصد تحولات و آسیب‌های اجتماعی از اهمیت بسزایی برخوردار خواهد بود.

سوم. مشارکت سیاسی و اجتماعی آحاد جامعه

آنچه کشوری را در مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی مصون می‌نماید، مشارکت فعال همه مردم در سرنوشت سیاسی و اجتماعی خود است. امری که می‌تواند ضامن ثبات و اقتدار کشور در عرصه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی باشد. یکی از مظاهر مهم این مشارکت، انتخابات است. آنگونه که مقام معظم رهبری فرموده‌اند «**اصل مطلب در مسئله انتخابات، ایجاد حماسه سیاسی است**» لذا برگزاری انتخابات یکی از مهم‌ترین جلوه‌های مردم‌سالاری دینی است که در کنار مشارکت بالا و آگاهانه شهروندان می‌تواند به حماسه سیاسی تبدیل شده و مؤلفه‌ای مهم در تعاملات خارجی و اجرای موفق برنامه‌های پیشرفت کشور مبدل گردد. در واقع بر اساس منویات مقام معظم رهبری که می‌فرمایند «**انتخابات آن نقطه اساسی وصل افکار و آرای مردم به بدنه نظام اجرایی است و این مسئله، مسئله مهم مردم‌سالاری دینی است، یعنی حضور یکپارچه مردم، رقابت جدی، فعالیت و تلاش حقیقی مردمی، در کنار معیارهای اسلامی و معیارهای الهی**» علاوه بر بسترسازی برگزاری انتخابات و بهینه‌سازی اجرای آن مبتنی بر فناوری‌های نوین در راستای افزایش دقت و شفافیت فرایندها، جلب اعتماد آحاد جامعه، شکل‌دهی به فضای سیاسی کشور و ارائه آگاهی به شهروندان در خصوص معیارهای اسلامی و الهی در این حوزه ضروری بوده که احزاب و گروه‌های سیاسی می‌توانند نقشی مؤثر در این راستا ایفا نمایند. چالش‌های اخیر کشور در مواردی نظیر همه‌گیری کرونا نیز، ضرورت

توجه ویژه به مقوله سمن‌ها و تشکل‌های اجتماعی در حوزه‌هایی نظیر آگاه ساختن مردم و جلب مشارکت‌های مردمی را بیش‌ازپیش نمایان ساخته است. آنچه بدیهی است در مقابله با چالش‌های مهم پیش روی کشور، ظرفیت موجود در دستگاه‌های اجرایی، به‌تنهایی کفایت ننموده و زمانی که مردم به صحنه آمده و نقشی مؤثر در اجرای برنامه‌ها ایفا نمایند، دستیابی به اهداف تعریف‌شده تضمین شده و بهترین نتیجه را در پی خواهد داشت.

چهارم: امنیت پایدار در کشور

اهمیت مقوله امنیت تا جایی است که مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند «**بدون امنیت تمامی ارزش‌های جامعه دچار اختلال می‌گردد**» شرایط حساس کنونی کشور، به‌روشنی ضرورت مدیریت کارآمد در حوزه امنیت داخلی را آشکار می‌نماید. تبدیل نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی به چالش‌های امنیتی، امری است که بیش از هر چیز نیازمند پیشگیری مؤثر بوده و در صورت بروز، نیازمند مدیریت کارآمد به‌منظور کاهش هزینه‌های جانی و مالی مرتبط و متعاقباً حفظ اعتماد آحاد جامعه به‌عنوان مهم‌ترین سرمایه‌های کشور می‌باشد. در کنار چالش‌های داخلی، ایران اسلامی به‌واسطه دارا بودن مرزهای مشترک طولانی با همسایگان و نیز بروز تحولات جدی سیاسی در برخی از این کشورها نیازمند توجه جدی به مقوله امنیت بوده تا از ورود هرگونه ناامنی به کشور پیشگیری به عمل آید. توجه به این نکته ضروری است که امنیت پایدار در مناطق مرزی کشور و توجه به اقتصاد مرز می‌تواند به نوبه خود عاملی مؤثر در پیشگیری از چالش‌های مرتبط در این حوزه باشد. در این راستا بهره‌گیری از مدیران کارآمد، انجام پژوهش‌های راهبردی در حوزه‌های کلیدی و اتخاذ تصمیمات پیش‌دستانه، دریافت نقطه نظرات نخبگان و نیز بهره‌گیری از فناوری‌های نوین امری حائز اهمیت خواهد بود.

پنجم: بحران‌ها، بلایای طبیعی و چالش‌های زیست‌محیطی کشور

ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی خاص خود، سرزمین حادثه‌خیزی می‌باشد که هر ساله با بلایای طبیعی متعددی مواجه می‌شود. سیل، زلزله، آتش‌سوزی‌های طبیعی و ... از جمله بلایای طبیعی هستند که هر ساله به‌دفعات در بخش‌های مختلف کشور اتفاق می‌افتند. وقوع رویدادهایی با این حجم از گستردگی، لزوم استفاده از فناوری‌های نوین را در بحث مدیریت بحران به‌خوبی آشکار می‌نماید. وقوع سیل سال ۱۳۹۸، بار دیگر ضرورت توجه به مقوله بحران‌ها و بلایای طبیعی را آشکار ساخت. اگرچه پس از وقوع بحران، مقوله امداد و بازسازی و بازتوانی حائز اهمیت است، اما پیشگیری از وقوع آن از اهمیت

بسیاری برخوردار خواهد بود. آنچه بدیهی است بدون بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و داده‌های بروز در حوزه مدیریت بحران، هماهنگی و همکاری تمامی دستگاه‌های ذی‌ربط در این حوزه و انجام اقدامات پیشگیرانه، مدیریت مؤثر بحران امکان‌پذیر نخواهد بود. مقوله آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع کشور و قرارگیری کشور در شرایط خشک‌سالی، از جمله اموری است که بایستی مدیریتی کارآمد مانع از دست رفتن سرمایه‌های طبیعی کشور برای نسل‌های آتی گردید. در این راستا، وزارت کشور با بهره‌گیری از نقطه نظرات نخبگان، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و هوشمند، تأمین تجهیزات مناسب و به‌روز، تأمین منابع مالی به‌موقع، ساختار چابک و کارآمد دارای اختیارات لازم و نیز هماهنگی و همکاری با دستگاه‌های ذی‌ربط و در نهایت به‌کارگیری مدیران شایسته و کارآمد می‌تواند نقشی مؤثر در پیشگیری و رفع مشکلات و بحران‌های مرتبط ایفا نماید.

ششم: عمران و مدیریت شهری و روستایی

ایفای نقش فعال و مؤثر در برنامه‌ریزی استانی، متکی بر مزیت‌های منطقه‌ای و استانی مبتنی بر محورهای پیشرفت هر استان، آمایش سرزمینی، اثربخشی اعتبارات و بودجه‌ها، مدیریت مناسب پسماند، ارائه خدمات به آحاد جامعه بدون نیاز به مراجعه حضوری، حمل‌ونقل درون‌شهری و معضلات مترتب بر آن نظیر آلودگی هوا و ترافیک در شهرهای بزرگ و افزایش حاشیه‌نشینی تنها بخشی از موضوعات پیش رو در حوزه مدیریت شهری و روستایی است. وضعیت کنونی کشور به‌روشنی مؤید ضرورت هوشمندسازی شهرها، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و نیز توجه به تجارب موفق کشورها در رفع چالش‌های کلان‌شهرها و روستاها می‌باشد. امری که چنانچه مغفول واقع شود، سبب هدررفت منابع موجود و نارضایتی آحاد جامعه می‌گردد. از سوی دیگر تمرکززدایی و تفویض اختیار به همراه تقویت سازمان‌دهی و نظارت بر عملکرد شوراهای اسلامی شهر و روستا و دهیاری‌ها و شهرداری‌ها راهکار مناسبی جهت پاسخگویی به موضوعات مهم و چالش‌های این حوزه است.

هفتم: هویت ایرانیان در فضای فیزیکی و مجازی

احراز هویت دقیق با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین خصوصاً با توسعه خدمات الکترونیک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در واقع احراز هویت اولین گام در ارائه خدمات الکترونیک و کلید ورود به این فضا می‌باشد. ارائه خدمات هویتی مبتنی بر پایگاه مذکور جمعیتی کشور با ثبت بلادرنگ تغییرات در وقایع چهارگانه هویتی و نیز تکمیل اطلاعات پایگاه در سایر زمینه‌های موردنیاز و استفاده از ظرفیت‌های کارت هوشمند ملی به‌گونه‌ای که شهروندان در دریافت خدمات با کمترین مشکل مواجه

شوند از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. احراز هویت صحیح و پیشگیری از جعل هویت چه در فضای فیزیکی و چه در فضای مجازی از موضوعات مهم این حوزه می باشد. علیرغم هزینه کلان کشور در حوزه کارت هوشمند ملی بهره برداری از ظرفیت های آن نظیر احراز هویت بیومتریک بصورت آسان و فراگیر و نیز رسمیت بخشیدن و استفاده از امضای دیجیتال کارت هوشمند ملی مغفول مانده است و از موضوعات مهمی است که باید به آن پرداخته شود.

هشتم: تحول ساختاری، حکمرانی هوشمند و گسترش دولت الکترونیک

وزارت کشور به عنوان مجری سیاست های عمومی دولت دارای نقشی محوری در تحقق حکمرانی الکترونیک می باشد. تحولات و پیچیدگی های روزافزون محیط خارجی و داخلی ایجاب می نماید که سیاستگزاری در حوزه های ماموریتی وزارت کشور کاملاً نظام مند، یکپارچه و با اتکا به آخرین فناوری های روز انجام شود. توجه به این نکته ضروری است که تحقق اهداف دولت الکترونیک و حکمرانی هوشمند در کشور بدون استفاده از مفاهیمی نظیر هوش مصنوعی، داده های کلان، اینترنت اشیا و سایر فناوری های جدید در این حوزه میسر نخواهد بود. صرف نظر از مخاطرات احتمالی آتی که کشور با آن روبرو خواهد بود و ضرورت بهره گیری حداکثری از فناوری اطلاعات در جهت آمادگی برای مقابله با آن را آشکار می نماید (در حوزه هایی نظیر آنچه در همه گیری کرونا رخ داده و بیماری های به مراتب مهلک تر از آن در آینده)، تحقق حکمرانی هوشمند و توسعه مفاهیم دولت الکترونیک، نقطه عطفی در صرفه جویی در منابع کشور بوده و می تواند به عنوان عامل مهمی در پیشرفت اقتصادی کشور به واسطه ایجاد کسب و کارهای پیشرو نقش آفرینی نماید. در این راستا استانداردها و فرمانداریها با در اختیار داشتن جایگاه حاکمیتی می توانند نقشی سازنده در تغییر رویکرد در شیوه حکمرانی مبتنی بر فناوری های نوین و تحقق حکمرانی هوشمند در کشور ایفا نموده و به عنوان بازویی فرابخشی در حوزه هایی نظیر الکترونیک شدن خدمات، بهره گیری از داده های کلان در حکمرانی، شهر هوشمند و ... تاثیرگذار باشند. این موضوع، توجه به جایگاه استانداردها، فرمانداریها و بخشداری ها را بیش از پیش مشهود ساخته و می توان گفت حضور فعال این حکمرانان محلی در این عرصه، ضمانتی برای تحقق اهداف دولت الکترونیک، حکمرانی هوشمند و در نهایت حکمرانی متعالی در کشور خواهد بود.

نهم: آمایش سرزمینی و پیشرفت همه جانبه

تحقق عدالت، رفع تبعیض و محرومیت از مناطق کمتر توسعه یافته از مهمترین اهداف انقلاب اسلامی می باشد. امری که در عین حرکت های جهادی بایستی از طریق رویکردهای پیشرفت همه جانبه و پایدار

محقق گردد. اما با همه تلاش‌های صورت گرفته، هم‌اکنون گستره‌ای از جغرافیای ایران اسلامی که حوزه‌های بااهمیتی چون مناطق مرزی و زیست‌بوم‌های ارزشمند طبیعی در زمره آن‌هاست، به دلایلی متعددی از قبیل انزوای جغرافیایی، ناهماهنگی‌ها، ناامنی‌های ناشی از جنگ تحمیلی و عوامل محدودکننده امنیت سرمایه‌گذاری، دچار سطوحی از محرومیت و عدم تعادل‌های اجتماعی اقتصادی شده‌اند. جهت مقابله با این وضعیت در مناطق محروم و حتی تحقق پیشرفت پایدار در مناطق برخوردار کشور به گونه‌ای که با شاخص‌های اقتصادی، محیط‌زیستی و فرهنگی-اجتماعی تطبیق داشته باشد بایستی برنامه‌ریزی بخشی کنار گذاشته شود. در این میان طرح آمایش سرزمین با متمرکز شدن بر ظرفیت اجتماعی و طبیعی و نیز مزیت‌های اقتصادی نسبی هریک از مناطق کشور می‌تواند باعث جهت‌دهی سرمایه‌گذاری دولت و بخش خصوصی در زیرساخت‌های اساسی در مناطق مختلف کشور گردد. همچنین توزیع متناسب جمعیت در گستره جغرافیایی کشور، توجه به زیست‌بوم‌ها، پیشرفت متناسب بخش‌های صنعتی، کشاورزی و خدمات با ویژگی‌های بومی، کاهش شاخص‌های ترکیبی فقر و محرومیت از جمله کارکردهای طرح آمایش سرزمین است.

دهم: صیانت از محیط‌زیست

موضوع محیط‌زیست در جمهوری اسلامی ایران علیرغم گام‌های بلندی که در این زمینه برداشته شده اما به نسبت سایر ابعاد حکمرانی بیشتر مغفول مانده است. هرچند در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله توسعه فراگیر و رسیدن به جامعه‌ای بهره‌مند از محیط‌زیست مطلوب مطرح شده است، اما توجه جدی به محیط‌زیست در سیاست‌گذاری و اجرای برنامه‌های اقتصادی و پروژه‌های صنعتی-عمرانی صورت نگرفته است. حفاظت از زیست‌بوم‌های ارزشمند، مراقبت از گونه‌های گیاهی و جانوری در معرض تهدید، حفاظت از رودخانه و جنگل‌ها، مدیریت پسماندها در شهرها، جلوگیری از آلودگی هوا در کلان‌شهرها، حفظ منابع آبی، مقابله با تخریب مراتع و... از جمله مهمترین اولویت‌های حوزه محیط‌زیست است. به‌ویژه اینکه در سالهای اخیر مداخلات بی‌رویه انسانی، بهره‌برداری شدید و تغییر شرایط اقلیمی در قالب آتش‌سوزی جنگل‌ها و وقوع سیلاب منجر به فرسایش ظرفیت‌های محیط‌زیستی شده‌اند. موضوعی که در عین اهمیت آن در پیشرفت پایدار کشور به‌مثابه حقوق نسل‌های آینده نیز مطرح است و لذا نگرش صیانتی به محیط‌زیست از مهمترین بایسته‌های کشور است. در این تحقق این بایسته شرط اساسی؛ لحاظ داشتن محیط‌زیست در برنامه‌های پیشرفت منطقه‌ای و تناسب با طرح آمایش سرزمین است که بتواند میان ظرفیت‌های طبیعی و الزامات جمعیتی پیوند برقرار نماید. تقویت نهادهای تخصص و نقش هماهنگ ساز وزارت کشور در عین بهره‌مندی از ظرفیت جوامع محلی و تشکل‌ها در صیانت از

محیطزیست و اتخاذ تدابیر مناسب از جمله ابزارهای مهم در پیشگیری از تخریب، تعرض و تصرف غیرقانونی منابع طبیعی است.

یازدهم: جمعیت

جمعیت به‌ویژه با لحاظ شاخصه‌های کیفی نظیر دانش و نیز ترکیب مناسب سنی و نیز توزیع جغرافیایی از جمله مهمترین عوامل مؤثر در جهت ارتقا امنیت و رشد و پیشرفت اقتصادی در کشورهاست. بر همین اساس در جمهوری اسلامی ایران پس از نوسانات متعدد در سیاست‌گذاری حوزه جمعیت، سیاست‌های کلی جمعیت توسط مقام معظم رهبری با محوریت «**پایداری جمعیت ایرانی**» ابلاغ گردید. پایداری یعنی جمعیت ایرانی در نقاط مختلف کشور به‌طور مستمر با نرخ بالاتر از سطح جانشینی باشد که، تنها با رشد جمعیت و با یک نگاه فراجغرافیایی محقق می‌شود. در اینجا آنچه اهمیت دارد این است که جمعیت کشور در عین برخورداری از نرخ باروری مناسب، دسترسی به خدمات و رفاه لازم را داشته باشند تا بتوان جمعیت ایرانی را به‌عنوان یک جمعیت با کیفیت مطرح نمود. این جمعیت همچنین بایستی به‌طور متوازن و بر اساس اصول آمایش سرزمینی به نحو مناسبی در کشور پراکنده باشند تا بتوانند ضمن تسهیل فرایند سیاست‌گذاری توسعه توسط دولت، خود این جمعیت با کیفیت نیز محور پیشبرد کلان طرح‌های اقتصادی، صنعتی و کشاورزی کشور باشد. با این حال از جمله آسیب‌های کنونی در کشور، عدم توزیع صحیح و ایجاد مراکز بزرگ جمعیتی در پیرامون شهرهای بزرگ در قالب حاشیه‌نشینی است که این امر معلول عدم توازن در سیاست‌های توسعه بوده و ریشه بسیاری از آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی است.

دوازدهم: پیشرفت دانش بنیان

دانش ابزاری قدرتمندی در جهت گسترش رفاه اجتماعی، کاهش فقر و بی‌عدالتی و ارتقای پیشرفت همه‌جانبه و پایدار است. ضمن جهت‌دهی مجموعه‌های بزرگ اقتصادی به‌سوی تحقیق و توسعه با رویکرد درون‌زا، شرکت‌های دانش‌بنیان نیز که با هدف تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و بومی‌سازی فناوری تشکیل می‌شوند ظرفیت مهمی برای پیشرفت دانش‌بنیان در کشور هستند. وزارت کشور با توجه به نقش هماهنگ‌کننده در توسعه اقتصادی و به‌ویژه استانداران، ظرفیت بالایی در جهت‌دهی سیاست‌ها و مهم‌تر از آن نگرش حل‌المسائلی به حوزه علم و فناوری بومی شده در کشور دارند. این رویکرد می‌تواند ضمن تقویت ظرفیت‌های دانش‌بنیان کشور و ارتباط دانشگاه با صنعت که منجر به ارتقای بخش علمی کشور می‌شود، فرصت لازم برای توسعه بومی را نیز فراهم می‌آورد. این

اقتصاد دانش‌بنیان می‌تواند در پیوند با سیاست‌گذاری پیشرفت کشور و به‌ویژه طرح آمایش سرزمین، قطب‌های صنعتی جدیدی در کشور را ساماندهی نماید. در این فرایند نقش مدیران استانی در حمایت و شتاب‌دهی شرکت‌های دانش‌بنیان و تقویت پارک‌های علم فناوری بسیار برجسته خواهد بود.

سیزدهم: سلامت عمومی

نظام سلامت در جمهوری اسلامی ایران به لحاظ دانش تخصصی و توزیع امکانات و بهره‌گیری از بدنه پزشکان، پرستاران و کارشناسان سلامت در وضعیت مطلوبی قرار دارد. بر همین اساس نیز در اوج تحریم‌های اقتصادی و در عین جلوگیری از واردات اقلام پزشکی به کشور توسط دشمن، نظام سلامت با فداکاری کادر درمان در مدیریت همه‌گیری کووید ۱۹ و تداوم ارائه خدمات به آحاد مردم موفقیت‌های چشم‌گیری داشته است. در سند ابلاغی سیاست‌های کلی سلامت، تولید نظام سلامت شامل سیاست‌گذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صورت می‌پذیرد. اما در شرایط همه‌گیری با تشکیل ستاد مرکزی و قرارگاه عملیاتی مقابله با کرونا، لازم است تمامی ظرفیت‌های سایر دستگاه‌های اجرایی در کنار نظام سلامت قرار گیرد. در اینجا وزارت کشور با مسئولیت قرارگاه عملیاتی مقابله با کرونا، می‌تواند نقش مؤثری در هماهنگ‌سازی میان بخشی و دستگاهی و تسهیل خدمات سلامت به مردم داشته باشد.

هدف محوری وزارت کشور در دولت سیزدهم:
استحکام ساخت درونی قدرت ملی؛ ارتقا کیفیت و کفایت حکمرانی
از طریق ایفای نقش محوری در:

- هم‌افزایی و یکپارچگی نهادها و دستگاه‌های مختلف برای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و شکل‌گیری زنجیره‌های ارزش ساز ملی
- بازآفرینی ساختارها و ایجاد سازوکارهای رفع تعارض میان دستگاهی برای حل مسائل بین استانی و بین بخشی
- توسعه، ایجاد پیوند و یکپارچه‌سازی سامانه‌های اطلاعاتی و بالا بردن قابلیت پردازش به‌منظور اعمال حکمرانی هوشمند
- تقویت سازوکارهای ارزیابی سیاست‌ها و پیامدها، تولید هشدارهای زودهنگام، نظارت و بازخورد مؤثر

درون
دولت

- اصل رعایت حقوق عامه و مشارکت‌جویی مردم در تعیین سرنوشت
- مراقبت، توسعه منابع بین‌نسلی و زیرساخت‌های حیاتی و حساس کشور
- شفافیت، جلوگیری از فساد، اعمال نفوذ و امتیازهای تبعیض‌آمیز
- اصلاح قواعد سیاست‌گذاری و نظارت به‌منظور مدیریت پایدار شهرها
- ارتقای همبستگی، وفاق ملی و اعتماد سازی
- ایجاد بستر گفتگو بین نخبگان جامعه و دولت
- گفتمان‌سازی درباره اصل حقوق عامه و هنجارهای شهروندی

بین دولت
و مردم

- ترویج اخلاق اسلامی و سنت‌های حسنه ایرانی - اسلامی
- ترویج قانون‌گرایی و احترام متقابل
- همکاری بین کسب‌وکارها برای رشد سرمایه‌گذاری و قابلیت‌سازی مشترک
- ایجاد بستر گفتگو و همفکری میان نخبگان و مردم برای تشخیص درست مسائل و راه‌حل‌ها
- اجتماع محوری، توانمندسازی برای پیشگیری و مقابله با بحران‌ها و آسیب‌های اجتماعی
- استفاده از ظرفیت‌های تجار محلی استان‌های مرزی برای توسعه تجارت با کشورهای همسایه و ایجاد بازار مشترک

بین
مردم

پیشه انداز

آنچنان که در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران تبیین شده است، ایران اسلامی در افق ۱۴۰۴؛ **جامعه‌ای است توسعه‌یافته**، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و انقلابی با تأکید بر: **مردم‌سالاری دینی**، عدالت اجتماعی، **آزادی‌های مشروع**، **حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها و بهره‌مند از امنیت اجتماعی و قضایی. امن، مستقل و مقتدر** با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه‌جانبه و **پیوستگی مردم و حکومت** خواهد بود. در چنین جامعه‌ای تلاش خواهد شد **مبانی مردم‌سالاری دینی و نهادینه کردن آزادی‌های مشروع** از طریق آموزش، **آگاهی‌بخشی و قانونمند کردن آن** تبیین و مستحکم شوند. در سند چشم‌انداز امنیت و اقتدار ملی کشور با تأکید بر رشد علمی و فن‌آوری، **مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل** میان مناطق مختلف کشور، **وحدت و هویت ملی**، قدرت اقتصادی و دفاعی تقویت‌شده، و همچنین **نظم و امنیت عمومی، پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفسدات اجتماعی و امنیتی** توسعه خواهند یافت. طبق بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی نیز «**سنگین کردن کفه عدالت در تقسیم امکانات عمومی**» و «**ایجاد زیرساخت‌های حیاتی، اقتصادی و عمرانی کشور**» در راستای ارائه الگوی «**نظریه نظام انقلابی**» با «**به اوج رسانیدن مشارکت عمومی**» می‌تواند مهم‌ترین بایسته برای وزارت کشور باشد که جملگی در راستای تحقق «**استحکام ساخت درونی قدرت ملی**» است. لذا با توجه به مؤلفه‌های قانونی و گفتمانی تبیین شده وزارت کشور در دولت سیزدهم واجد ویژگی‌های زیر خواهد بود؛

مجموعه‌ای پیشرو در تحقق «جامعه امن» با رویکرد پیشگیرانه، جامعه‌محور و رضایت‌محور

بسیج‌کننده ظرفیت‌های ملی و استانی جهت تسریع در روند پیشرفت کشور (به‌ویژه مناطق کم‌برخوردار)

وزارتخانه پیشتاز در تقویت سرمایه اجتماعی و همبستگی ملی در کشور با توجه به تنوع و همگرایی قومی

نهادی سیاسی با ظرفیت بالای محتوایی و فنی جهت افزایش مشارکت، «جذب حداکثری» و ارتقا فرهنگ سیاسی در جامعه

بهره‌مند از مدیران و کارشناسان کارآمد، انقلابی، مؤمن و مردمی

زمینه‌ساز و هماهنگ‌کننده جهت ایجاد «مسابقه هماهنگ خدمت‌رسانی» میان دستگاه‌های دولتی و عمومی

هدایت‌کننده و ناظر پیشرفت عمومی و همه‌جانبه کشور بر مبنای آمایش سرزمین

راهبردها و رویکردهای کلان

۱. بسیج ظرفیت‌های کشور برای گذار از مشکلات اقتصادی به منظور بهبود معیشت عمومی، رفع محرومیت‌ها و تسریع در پیشرفت عمومی کشور
۲. عبور از چالش‌های «امنیت اجتماعی» از طریق کاربست ظرفیت‌های اقناع ساز، مبارزه با فساد، ارتقای معیشت مردم و تحقق حداکثری عدالت اجتماعی.
۳. تحکیم «امنیت سیاسی» از طریق افزایش مشارکت مردم و نخبگان سیاسی (لزوم نگرش همه‌جانبه به امنیت)
۴. ایجاد آرامش سیاسی در فضای عمومی کشور از طریق قاعده‌مندسازی رقابت‌های سیاسی و ارتباط مستمر با فعالان عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی.
۵. حمایت از حقوق و آزادی‌های عمومی مصرح در قانون اساسی از طریق نهادینه‌سازی حقوق شهروندی جهت قانون‌گذاری و رعایت اخلاق در کنش‌های سیاسی.
۶. ارتقای «سرمایه اجتماعی» در راستای توسعه اعتماد، مشارکت عمومی و ارتقا کرامت انسانی از طریق توجه به شأن اجتماعی آحاد مردم به‌عنوان یک نگرش در سیاست‌گذاری و اجرا.
۷. تقویت هویت ملی (اسلامی، ایرانی و انقلابی) بر مبنای وفاق اجتماعی و رویکرد فرصت‌محور نسبت به اقوام و مذاهب
۸. «به‌اوج رسانیدن مشارکت عمومی» با ساماندهی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مدنی (احزاب، سازمان‌های مردم‌نهاد، خیریه‌ها، تشکل‌های مذهبی، صنفی و ...) در راستای اجرای هر چه بهتر برنامه‌ها به‌منظور دستیابی به اهداف.
۹. تکمیل و اجرایی‌سازی طرح آمایش سرزمین با رویکرد توازن منطقه‌ای، پیشرفت همه‌جانبه، فقرزدایی، کاهش مهاجرت، کارآفرینی و اشتغال مولد با رعایت اصول محیط‌زیستی
۱۰. اجرائی‌سازی سیاست‌های کلان جمعیت، صیانت همه‌جانبه از محیط‌زیست، رشد شتابان علمی کشور و اهتمام به سلامت عمومی در بستر طرح آمایش سرزمین با لحاظ داشتن مزیت‌های نسبی مناطق
۱۱. ایفای نقش مؤثر وزارت کشور در شبکه اجرایی کشور به‌عنوان «کارگزار میاندار» به‌منظور دستیابی به حکمرانی متعالی و ایجاد مسابقه خدمت‌رسانی در کشور از طریق؛ پیوند میان نهادهای حکمرانی عمومی و تخصصی، ملی و استانی.
۱۲. پیشرفت همه‌جانبه منطقه‌ای از طریق ارائه الگوهای بومی توسعه و پیوند شکوفایی اقتصاد و آبادانی مرزها با سیاست‌های دیپلماسی اقتصادی کشور.

۱۳. پیشبرد «حکمرانی دانش‌بنیان» از طریق؛ نقش‌آفرینی در ایجاد نظام پایش شاخص‌های مربوطه، شبکه‌سازی و بهره‌مندی از ظرفیت اندیشکده‌ها، فرهیختگان و نخبگان حوزه و دانشگاه در طراحی سیاست‌ها و اجرای بهینه مأموریت‌های محوله به وزارت کشور.
۱۴. تحقق سکوی هوشمند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری ملی از طریق پایش و نظارت مستمر اهداف و برنامه‌های اجرایی با طراحی سامانه‌های هوشمند اجرایی، مدیریتی و نظارتی
۱۵. شفافیت حداکثری و پاسخگویی در حوزه‌های مأموریتی و وظیفه‌ای از طریق رسانه‌ها و به مشارکت طلبیدن مردم برای پیشگیری از فساد اداری از طریق ایجاد سامانه‌های نظارت مردمی.
۱۶. ارتقای مأموریت‌های وزارت کشور از طریق رفع خلأهای تقنینی در اصلاح و تصویب قوانین به‌خصوص در حوزه؛ انتخابات، شوراهای اسلامی شهر و روستا و تقسیمات کشوری.
۱۷. تمرکززدایی، ارتقای پویایی سازمانی و تحول و توانمندسازی سرمایه‌های انسانی در وزارت کشور.
۱۸. استخراج نظام مسائل، ظرفیت‌ها و قابلیت‌های استانی و اولویت‌بندی آنان جهت تدوین برنامه هفتم توسعه کشور.

رئوس برنامه‌های اجرایی

الف: حوزه سیاسی

- ❖ آینده‌پژوهی در حوزه سیاسی با بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان
- ❖ پایش هوشمند و تحلیل مستمر رویدادهای سیاسی و وضعیت داخلی کشور
- ❖ ایجاد آرامش سیاسی در محیط ملی و ارتقا مشارکت مردم در راستای ارتقای سرمایه اجتماعی نظام
- ❖ اتخاذ رویکرد غیر جناحی با هدف دستیابی به اجماع سیاسی در کشور
- ❖ پشتیبانی از فعالیت احزاب و تشکل‌های سیاسی دارای شناسنامه و تعامل بیشتر با آنان در راستای افزایش مشارکت و همدلی سیاسی
- ❖ بروزرسانی قانون رویه‌های حقوقی، تأسیسی و حمایتی ناظر به فعالیت احزاب و تشکل‌های سیاسی (ماده ۱۰ قانون احزاب و اصل ۲۶ قانون اساسی) در راستای مسئولیت‌پذیری سیاسی
- ❖ برگزاری گفتگوها و نشست‌های ادواری با نمایندگان احزاب سیاسی و فعالان رسانه‌ای بمنظور مشارکت‌جویی آنان
- ❖ حمایت و تقویت تشکل‌های صنفی و تخصصی
- ❖ تقویت نظام مدیریت دانش و مستندسازی تجربه‌های مدیریتی و فرهنگ‌سازی برای بهره‌برداری از آن
- ❖ نهادینه‌سازی منافع ملی در رقابت سیاسی و فصل‌الخطاب قرار گرفتن قانون برای گروه‌ها و جریان‌های سیاسی
- ❖ تشریک‌مساعی با نمایندگان ولی فقیه و ائمه جمعه، نخبگان سیاسی، نمایندگان مجلس، خبرنگاران و بزرگان محلی در جهت حل مشکلات استانی و شهری
- ❖ استفاده از ظرفیت‌های نهادهای دینی و حوزوی در مدیریت بومی مسائل نوپدید سیاسی و اجتماعی
- ❖ تقویت همگرایی قومی و مذهبی با ارتقای شاخص‌های توسعه در مناطق و جلب مشارکت سیاسی و اجتماعی نخبگان قومی و مذهبی در تقویت وحدت سیاسی
- ❖ ایجاد سازوکار هدفمند و کارآمد مبتنی بر شاخص‌های شفاف در شایسته‌گماری مدیران سیاسی
- ❖ توانمندسازی کادر سیاسی ستاد و صف برای مدیریت سیاسی کشور
- ❖ ساماندهی و بهبود فرآیندهای ارزیابی مستمر استانداران و فرمانداران سراسر کشور
- ❖ رصد مستمر عملکرد مدیران سیاسی استانی و ارتقای توانایی‌های آنان با توجه به خلأهای عملکردی

- ❖ بهینه‌سازی اجرای انتخابات مبتنی بر فناوری‌های نوین در راستای افزایش دقت و شفافیت فرایندها به‌منظور برگزاری انتخابات سالم و شفاف.
- ❖ تدوین و به‌روزرآوری لایحه جامع انتخابات (شرایط نامزدها، شیوه‌های رأی‌گیری، منابع مالی رقابت‌های انتخاباتی، تعیین حوزه‌های انتخاباتی و ...)
- ❖ تقویت و توسعه پایگاه داده تقسیمات کشوری
- ❖ توجه به توازن منطقه‌ای، اصول آمایش سرزمینی و کیفی سازی در شاخص‌های تقسیماتی در مدیریت جغرافیایی کشور مبتنی بر کیفی سازی شاخص‌های تقسیمات کشوری و در نظر گرفتن الگوی ترکیبی و چندمعیاری برای آن
- ❖ ساماندهی برگزاری اجتماعات و راهپیمایی‌ها با هدف ارتقای مدیریت تجمعات و نظارت‌پذیری آنها (موضوع اصل ۷۲ قانون اساسی)
- ❖ توسعه رقابت سیاسی سالم و اخلاقی در چارچوب قانون اساسی و مقابله با نفرت پراکنی در فضای سیاسی و رسانه‌ای

ب: حوزه اجتماعی

- ❖ سیاست‌گذاری و حمایت از برنامه‌های ارتقاء سرمایه اجتماعی
- ❖ برنامه‌ریزی مؤثر در راستای صیانت از حقوق عامه به‌عنوان پیوست اساسی در تمامی اقدامات
- ❖ نظارت بر اجرای پیوست‌های اجتماعی طرح‌های ملی توسعه‌ای کشور با همکاری دستگاه‌های اجرایی عضو شورای اجتماعی کشور.
- ❖ مواجهه جامع با مسئله آسیب‌های اجتماعی در ابعاد مختلف با هدف عدم سرایت آن به حوزه امنیت اجتماعی و انتظامی.
- ❖ رصد و پایش مستمر و جامع وضعیت اجتماعی کشور از طریق استقرار نظام جامع رصد
- ❖ توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد با نظارت مستمر و کارا بر عملکرد آنان جهت تضمین قانونمندی فعالیت‌های آنان برای ارتقای مشارکت، سرمایه اجتماعی و کاهش آسیب‌های اجتماعی
- ❖ مدیریت و انسجام‌بخشی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های قوای سه‌گانه به‌منظور ارتقای سلامت اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی
- ❖ سیاست‌گذاری و حمایت از طرح‌های کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی در حوزه‌های اولویت‌دار مانند: اعتیاد، حاشیه‌نشینی و طلاق
- ❖ ساماندهی آسیب دیدگان اجتماعی و مدیریت پیشگیرانه جهت افراد در معرض آسیب
- ❖ ساماندهی اجتماعی - فرهنگی مناطق حاشیه‌نشین و نقاط حاد و بحرانی

- ❖ تمرکز بر افزایش خدمات عمومی در جغرافیایی حاشیه شهرها و عدم درگیرسازی و هرگونه برخورد قهری با حاشیه‌نشینان.
- ❖ یکپارچه‌سازی توان نهادهای دولتی ذی‌ربط و فراخوان ظرفیت‌های فعال مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد همکاری جهت کاهش آسیب‌های اجتماعی.
- ❖ سیاست‌گذاری و حمایت از برنامه‌های ارتقاء نشاط اجتماعی از طریق بازتولید هنجارها و ارزش‌های اجتماعی
- ❖ بازتولید سرمایه اجتماعی و ارتقاء سطح آن در میان اقوام، مذاهب و اقلیت‌های دینی در کشور
- ❖ سالم‌سازی محیط‌های اجتماعی شهری و ایجاد شهرهای پیشرفته و درعین حال هویت‌بخش برای شهروندان.
- ❖ بهره‌گیری از ظرفیت نخبگی و هدایت پژوهش‌های اجتماعی به سمت مطالعات کاربردی در حوزه کاهش آسیب‌های اجتماعی و ارتقای سرمایه اجتماعی
- ❖ مستندسازی، پردازش و ارائه آمار و اطلاعات حوزه اجتماعی و استفاده از آن در برنامه‌ریزی‌های کلان کشور
- ❖ تقویت و هماهنگی میان بخشی جهت حمایت از تسهیل ازدواج و تشکیل خانواده
- ❖ هماهنگی و نظارت بر اجرای برنامه‌های مرتبط با بهبود وضعیت کودکان و نوجوانان کار
- ❖ فرهنگ‌سازی و ایجاد زمینه‌ها و ترتیبات لازم برای تحقق سیاست‌های کلی جمعیت و افزایش نرخ رشد باروری به ۲/۵ درصد
- ❖ مکان‌یابی و توسعه شهرهای جدید در چارچوب طرح آمایش سرزمین با توجه به استعدادهای اقتصادی و رعایت معیارهای زیست‌محیطی
- ❖ تلاش و زمینه‌سازی برای ارتقای امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت
- ❖ فراهم آوردن زمینه‌های مناسب برای افزایش سهم جمعیت و فعالیت در مناطق کم‌تراکم کشور
- ❖ ارتقای فرهنگ عمومی و صیانت از ارزش‌های اسلامی - ایرانی
- ❖ بهره‌گیری حداکثری از فرهنگ جهادی در پیشبرد اهداف مدیریتی
- ❖ توزیع جمعیتی مناسب در عرصه‌های جغرافیایی کشور مبتنی بر آمایش سرزمین

ج: حوزه اقتصادی

- ❖ اتخاذ تمهیدات لازم در راستای اجرای دقیق و به‌موقع سیاست‌ها و برنامه‌های ابلاغی از سوی ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی در راستای تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها
- ❖ هماهنگی در جهت حفظ و صیانت از بنگاه‌های اقتصادی و کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از همه‌گیری کرونا، در چارچوب مصوبات ابلاغی ستاد ملی مبارزه به بیماری کرونا

- ❖ مقابله اساسی جهت رفع فقر مطلق و ارتقای وضعیت معیشتی و زیست خانواده با هماهنگی میان بخشی مؤثر.
- ❖ بررسی امکانات اقتصادی استان‌ها به منظور نقش آفرینی در توسعه متوازن و مبتنی بر قابلیت‌های استان
- ❖ اتخاذ تمهیدات لازم به منظور احیای بنگاه‌های اقتصادی تملک شده توسط شبکه بانکی و حل مشکلات واحدهای دارای پرونده قضائی
- ❖ پیگیری امور مرتبط با شهرک‌های صنعتی و خوشه‌های اقتصادی به ویژه پروژه‌های دارای پیشرفت بالا
- ❖ انجام هماهنگی‌های لازم به منظور فراهم آوردن زمینه فعالیت‌های تولیدی و خدماتی استان‌ها با هدف اشتغال‌زایی و کاهش میزان بیکاری
- ❖ تلاش برای تهیه اسناد پیشبرد «**توسعه محلی و روستایی**» با محوریت اشتغال خرد با نهادهای ذی‌ربط
- ❖ هماهنگی به منظور ارتقای سطح درآمد روستاییان و کشاورزان با تهیه طرح‌های توسعه روستایی، گسترش کشاورزی صنعتی، صنایع روستایی و خدمات نوین
- ❖ بهبود اقتصاد و معیشت مرزنشینان با گسترش قاعده‌مند مبادلات مرزی و منطقه‌ای
- ❖ هماهنگی در ارتباط با ایجاد و راه‌اندازی بازارچه‌های مرزی و نظارت بر عملکرد آنان
- ❖ هماهنگی برای برگزاری کمیسیون‌های مشترک همکاری‌های اقتصادی، همایش‌های فرصت‌های سرمایه‌گذاری، نمایشگاه‌ها و ... به منظور توسعه مراودات و مبادلات تجاری مرزی استان‌ها
- ❖ هماهنگی به منظور گسترش فعالیت‌های اقتصادی در سواحل و نیز جزایر با استفاده از ظرفیت‌های بازرگانی کشور
- ❖ پیگیری به منظور تقویت سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های گردشگری در مناطق و استان‌های مستعد کشور
- ❖ نقش آفرینی در برنامه‌ریزی و تلاش در جهت بهبود فضای کسب‌وکار در استان‌ها و تسهیل فرایندهای اداری مرتبط
- ❖ توجه اساسی به پیشرفت اقتصادی پایدار با در نظر داشتن محیط‌زیست کشور و اهتمام جدی در حفظ و احیای مستمر آن
- ❖ توجه ویژه به پیشرفت اقتصادی و برابری اجتماعی جهت رفع تبعیض و ارتقای احساس عدالت در مناطق محروم
- ❖ تدوین الگوهای توسعه اقتصادی استان بر اساس مزیت‌های محلی و آمایش سرزمین

د: حوزه امنیتی - انتظامی

- ❖ ارتقاء سطح امنیت اجتماعی و تحکیم امنیت پایدار با تدوین الگوی بومی برای امنیت کشور
- ❖ تمرکز بر امنیت نرم و جامعه‌پذیری سیاست‌های امنیتی ملی با توجه همزمان به حوزه‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و فرهنگی

- ❖ ترویج الزامات، راهبری و اجرای طرح‌های پدافند غیرعامل در وزارت کشور و استانداری‌های سراسر کشور.
- ❖ ساماندهی اتباع خارجی در گستره جغرافیایی و اجرای آمایش پناهندگان و بهبود ارائه خدمات به آنان
- ❖ تعامل هوشمندانه با سازمان‌های بین‌المللی و جذب منابع بین‌المللی در حوزه پناهندگان و مهاجران، مبارزه با مواد مخدر و ...
- ❖ هوشمندسازی مدیریت مرزهای کشور و استفاده از فناوری‌های نوین در کنترل و انسداد مرزهای کشور
- ❖ تسهیل در تردهای مرزی در عین افزایش ضریب امنیتی از طریق راه‌اندازی سامانه اطلاعات مسافری (API) با اولویت مرزهای هوایی و تعمیم آن به مرزهای زمینی و دریایی
- ❖ توسعه بازارچه‌های مرزی با هدف بهبود معیشت مرزنشینان و رفع موانع تحریم
- ❖ تهیه و نظارت بر طرح‌های امنیتی از جمله جمع‌آوری سلاح غیرمجاز، مقابله با جرائم تروریستی، صیانت از زیرساخت‌ها و ...
- ❖ مواجهه هوشمند با افزایش نرخ جرائم خشن متأثر از وضعیت اقتصادی - معیشتی با رویکرد پیشگیرانه
- ❖ تقویت همکاری‌های امنیتی و انتظامی دوجانبه و چندجانبه خصوصاً با کشورهای دوست و همسایه
- ❖ اهتمام به هماهنگی‌های میان دستگاهی و اجرای جدی سیاست‌ها و برنامه‌های ستاد مبارزه با مواد مخدر، قاچاق کالا و ارز
- ❖ رصد نارضایتی‌ها و اعتراضات مردمی به‌منظور پیشگیری از بروز حوادث امنیتی
- ❖ هماهنگ‌سازی در سطوح ملی، منطقه‌ای و استانی برای مواجهه با تهدیدات نوظهور در موضوعات خشکسالی، انتقال آب، ریزگرد، مهاجرت و ...
- ❖ ارتقای جایگاه فرابخشی و کارآمدی شورای امنیت کشور و شوراهای تأمین از طریق بازبینی در قوانین و روابط بین‌بخشی موجود
- ❖ حمایت همه‌جانبه از خدمت‌رسانی ناجا در افزایش کمیت و بهبود کیفیت امنیت عمومی در شهرها و افزایش آگاهی عمومی نسبت به مأموریت‌ها و حوزه‌های تخصصی فعالیت ناجا
- ❖ تقویت فنی، پشتیبانی، ساختاری، تجهیزاتی و انسانی نیروی انتظامی و متناسب‌سازی کمیت و کیفیت پاسگاه‌ها و کلانتری‌ها با شرایط اجتماعی و امنیتی
- ❖ تقویت یگان‌های مرزبانی با مشارکت هدفمند مرزنشینان
- ❖ جلوگیری از عبور غیرقانونی انسان از طریق مرزها

ه: حوزه عمرانی (شهرها و روستاها)

- ❖ توجه به عدالت جغرافیایی و کاهش شکاف مرکز و پیرامون از طریق نقش‌آفرینی در تعریف پروژه‌های عمرانی به‌منظور رسیدن به توسعه متوازن

- ❖ استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در اجرای طرح‌های عمران و توسعه امور شهری و روستایی
- ❖ بازنگری در سیاست‌های حوزه حمل‌ونقل درون‌شهری از طریق ایجاد نظام جامع حمل‌ونقل و تنظیم سهم هر یک از زیر بخش‌های آن با اولویت دادن به حمل‌ونقل همگانی
- ❖ سیاست‌گذاری جهت کاهش آلودگی زیست‌محیطی، افزایش ایمنی و برقراری تعادل و تناسب در زیرساخت‌های حمل‌ونقل
- ❖ حمایت و توانمندسازی شهرهای کوچک و میانی
- ❖ تقویت زیرساخت‌های ستادی و ایجاد نظام پایش واحد برای مدیریت و نظارت بر پروژه‌های عمرانی استان‌های کشور
- ❖ انجام وظایف پشتیبانی، هماهنگی، نظارت در امور شهرداری‌ها بر اساس قوانین و مقررات مربوط به‌منظور بهبود مدیریت و آموزش کارکنان شهرداری‌ها و افزایش کارایی آنان
- ❖ ساماندهی حاشیه شهرها و سکونتگاه‌های غیررسمی با توزیع مناسب امکانات در شهرهای کوچک
- ❖ توسعه حکمرانی محلی از طریق تقویت، سازمان‌دهی، توانمندسازی و نظارت بر امور شوراهای اسلامی (شهر و روستا)، شهرداری‌ها و دهیاری‌ها.
- ❖ ارتقای جایگاه شهرداری‌ها با توان کارشناسی شهرداری‌ها، قانون‌گذاری و برنامه‌ریزی به‌منظور ایجاد درآمد پایدار
- ❖ توسعه زیرساخت‌های الکترونیک در ارائه خدمات شهری با رویکرد ایجاد و توسعه شهرهای هوشمند و با در نظر داشتن پروتکل‌های امنیت فضای اطلاعات و ارتباطات
- ❖ ارتقای کیفی منابع انسانی در حوزه مدیریت شهری و استفاده از ابزارهای تشویقی مناسب در افزایش رضایتمندی کارکنان این حوزه
- ❖ نظارت هوشمند بر ساخت‌وسازهای غیرمجاز با بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت فناوری اطلاعات و ارتباطات و اتصال پایگاه‌های مرتبط در دستگاه‌های متولی
- ❖ استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها در حل معضلات و مسائل حوزه شهری
- ❖ آسیب‌شناسی وضع موجود در پیشرفت پروژه‌های عمرانی و تهیه ضوابط، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها به‌منظور ایجاد وحدت رویه و یکپارچگی در تصمیم‌گیری
- ❖ پیگیری لازم جهت تکمیل طرح‌های سرمایه‌گذاری نیمه‌تمام با اولویت طرح‌های با پیشرفت فیزیکی بالا
- ❖ تقویت نقش شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور و اتخاذ برنامه و سیاست‌های کلان در موضوعات حمل‌ونقل درون‌شهری
- ❖ طراحی و تحقق الگوی یکپارچه مدیریت روستایی از طریق تقویت شوراهای اسلامی روستاها و

- ❖ دهیاری‌ها و واگذاری وظایف توسعه روستایی و اشتغال به آن‌ها
- ❖ اجرا و نظارت مؤثر جهت سیاست مقاوم‌سازی سازه‌ها و ساختمان‌ها در مناطق و استان‌های مختلف
- ❖ تمرکز بر پروژه‌های عمرانی مرتبط به برنامه سازگاری با کم‌آبی
- ❖ راهبری دهیاری‌ها برای ایجاد فرصت‌های شغلی و بهبود ظرفیت تولید در روستاها
- ❖ نقش‌آفرینی مؤثر در ایجاد محیط و زمینه‌ای برای ارتقای سطح زندگی در روستاها جهت مهاجرت معکوس از شهر به روستا
- ❖ برنامه‌ریزی به‌منظور استفاده از منابع نوین انرژی در حوزه شهری و روستایی، تقویت حمل‌ونقل درون‌شهری و مدیریت مناسب پسماندها.
- ❖ برنامه‌ریزی جهت احیا بافت‌های فرسوده شهری به منظور ایجاد ظرفیت جهت احداث مسکن پایدار

و: حوزه مدیریت بحران

- ❖ تهیه طرح جامع خطرپذیری و آسیب‌پذیری کشور در برابر بلایا و حوادث طبیعی
- ❖ برنامه‌ریزی به‌منظور پیاده‌سازی طرح‌های پیشگیرانه از جمله مقاوم‌سازی اماکن و سازه‌های امدادی مانند اورژانس، بیمارستان‌ها و مراکز مدیریت بحران
- ❖ طراحی الگوهای اداره وضعیت متناسب با شرایط اضطراری به‌ویژه وضعیت‌های ناظر به بیماری‌های همه‌گیر، بحران‌های طبیعی و زیست‌محیطی
- ❖ برنامه‌ریزی به‌منظور فراگیر شدن فرهنگ بیمه و توسعه پوشش آن در جامعه بخصوص اماکن دولتی، عمومی، مسکونی، تجاری، کشاورزی، دامداری و صنعتی
- ❖ بهبود و ارتقاء سطح آگاهی و آمادگی آحاد جامعه در مواجهه با مخاطرات طبیعی
- ❖ تلاش در جهت تأمین منابع و بودجه برای انجام امور پیشگیرانه قبل از وقوع حوادث طبیعی
- ❖ افزایش مشارکت‌های مردمی و خدمات داوطلبانه سازمان‌یافته
- ❖ بهره‌گیری نظام‌مند و حداکثری از ظرفیت نیروهای مسلح در حوادث طبیعی
- ❖ استفاده از فناوری‌های نوین در راستای پیش‌بینی حوادث (خشکسالی، سیل و دیگر حوادث طبیعی) و تقویت سیستم هشدار به‌موقع به شهروندان مناطق در معرض حادثه
- ❖ تقویت تجهیزات و فناوری‌های نوین در پیشگیری و امداد و نجات در وقوع حوادث طبیعی
- ❖ استقرار نظام پایش، ارزشیابی و مستندسازی سیستم مدیریت بحران حوادث و بلایای طبیعی
- ❖ تهیه نظام اداره وضعیت شرایط اضطراری در قالب طرح اجرایی و نیز لایحه قانونی جهت تعریف وظایف و سطوح شرایط اضطراری

- ❖ ایجاد سازوکارهای لازم برای ایجاد انسجام در ساختار پیشگیری و مقابله با اثرات بلایای طبیعی در سطح ملی، منطقه‌ای، استانی و محلی
- ❖ تقویت سازمان مدیریت بحران به‌ویژه از طریق بازبینی در روابط بخشی و بین بخشی موجود و اجرایی سازی کامل قانون مدیریت بحران کشور
- ❖ ارتقای هماهنگی و هم‌افزایی بین دستگاه‌های ذی‌ربط از طریق نهادینه کردن قوانین موجود و برگزاری مانورها

ز: حوزه هویت و ثبت‌احوال

- ❖ تقویت نظام اداری و اجرایی سازمان ثبت‌احوال کشور با تسریع حرکت به سمت تحقق دولت الکترونیک
- ❖ تولید و انتشار آمارهای جمعیتی در کشور و تثبیت جایگاه پایگاه اطلاعات جمعیت کشور
- ❖ رصد مداوم و ارائه پیشنهاد جهت بهبود هرم جمعیتی در آینده به‌روزرسانی مداوم و بی‌درنگ آن از طریق اتصال به پایگاه‌های مربوطه
- ❖ توسعه کاربری کارت هوشمند ملی با ارائه خدمات باکیفیت در خصوص احراز هویت بایومتریک و امضای دیجیتال
- ❖ بهبود کیفیت داده‌های پایگاه جمعیتی ثبت‌احوال به لحاظ ثبت بی‌درنگ وقایع چهارگانه (تولد، وفات، ازدواج، طلاق)
- ❖ برنامه‌ریزی و ارائه راهکار به‌منظور ثبت به‌موقع آدرس شهروندان و مرجع قرار گرفتن پایگاه جمعیتی با رعایت اصول حفظ حریم خصوصی
- ❖ ارائه خدمات باکیفیت و مطمئن احراز هویت اشخاص حقیقی به کسب‌وکارها و مردم به‌منظور توسعه خدمات الکترونیکی و کاهش جرائم در فضای مجازی
- ❖ تحلیل و انتشار آمار و اطلاعات جمعیتی به صورت مکان محور و تخصصی
- ❖ بهره‌برداری از سایت پشتیبان آمار و اطلاعات جمعیت کشور با رعایت اصول پدافند غیرعامل

ح: حوزه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار

- ❖ دستیابی به حکمرانی هوشمند با اتصال پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط، تحلیل داده‌های کلان و ایجاد اتاق وضعیت.
- ❖ تسهیل در ارائه خدمات به کسب‌وکارها و مردم از طریق بازمهندسی فرایندها، استانداردسازی و یکپارچه‌سازی خدمات وزارت کشور در سطح ستاد و صف (استانداری‌ها، فرمانداری‌ها، بخشداری‌ها و ...) و احیای جایگاه فناوری اطلاعات در استانداری‌ها.

- ❖ بهره‌گیری حداکثری از فناوری اطلاعات در برگزاری انتخابات و تحقق کامل انتخابات الکترونیک.
- ❖ احصاء نقاط کلیدی آسیب‌پذیری کشور مبتنی بر مأموریت‌های وزارت کشور و بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهت پیشگیری از آسیب‌های احتمالی و کمک به ارتقای قدرت نرم کشور.
- ❖ بهره‌گیری حداکثری از فناوری اطلاعات و ارتباطات در راستای ارتقای مشارکت الکترونیک آحاد جامعه در تحقق مأموریت‌های کلیدی وزارت کشور.
- ❖ ارائه خدمات الکترونیک هدفمند به گروه‌های آسیب‌پذیر و کاهش شکاف دیجیتال (نظیر مهاجرین، افراد مسن، افراد دارای معلولیت و نیز افراد ساکن در مناطق کم‌برخوردار) مبتنی بر مأموریت‌های کلیدی وزارت کشور.
- ❖ تمرکز ویژه بر مبحث امنیت فناوری اطلاعات و عمل به اسناد بالادستی در این حوزه با توجه به تهدیدات مطروحه.
- ❖ صرفه‌جویی در منابع و پیشگیری از موازی‌کاری در اجرای پروژه‌های دولت الکترونیک از طریق بکارگیری سامانه‌های یکپارچه.
- ❖ برنامه‌ریزی و ارائه آموزش‌های الکترونیک به‌منظور توانمندسازی اقشار جامعه در حوزه خدمات و مأموریت‌های کلیدی وزارت کشور.
- ❖ بهسازی و نوسانی ساختار وزارت کشور در سطح صف و ستاد با بهره‌گیری از قابلیت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
- ❖ بهره‌گیری از جایگاه حاکمیتی استانداردها، فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها در تحقق حکمرانی هوشمند در کشور و ارتقاء توانمندی فنی و ساختاری آنان.
- ❖ شناسایی و ایفای نقش نظام آماری وزارت کشور نسبت به نظام آماری ملی و بین‌المللی و هوشمندسازی راهبردی بر اساس امار و داده‌های مکانی دقیق در وزارت کشور
- ❖ تحقق اهداف مندرج در نقشه‌راه دولت الکترونیک کشور در سطح ستاد و صف و نیز سازمان‌های تابعه و وابسته.